

'הפורצים'

יצאה מבנדול שבצרפת ב- 22 בנובמבר 1947 (שבוע לפני הצבעה באו"ם) , כשעל סיפונה 123 מעפילים. הפליגה לקורסיקה ושם נפגשה עם הספינה 'החלוץ' שהעבירה אליה 44 ילדים אותם אספה בניסיון העפלה שהשתבש מאזור העיר אלג'יר. מול חוף פורט סעיד נתגלתה הספינה ע"י משחתת בריטית. אולם זו סברה, בשל ההסוואה הטובה, כי מדובר בכלי שיט טורקי. לאחר שהתרחקה המשחתת המשיכה 'הפורצים' צפונה. ב- 3 בדצמבר הגיעה לחופי ת"א ועד לשעות הבוקר הורדו כל המעפילים, פוזרו בישוב והספינה חזרה לאירופה.

חשוב לציין כי מאמצייהם של המארגנים לשמור על החשאיות סוכלו בידי ... העיתונות העברית. זו פרסמה למחרת היום אודות ההצלחה והבריטים קיזזו עקב כך 167 אשרות עלייה מהמכסה.

מפרט טכני

שמות קודמים	מארי אניק (Marie Anique)
שנת בניה	בברסט צרפת 1927
סוג כלי השייט	ספינת משא מעץ, אורך 27 מ', רוחב 8 מ', שקיעה 1.5 מ'
תפוסה/משקל	אין פרטים. אפשר להעריך שמשקלה הוא כ-200 טון.
הנעה	מנוע דיזל צרפתי 8 צילינדרים, 100 כוח סוס + מפרשים.
מהירות	כ- 8 קשרים

רכש והכנה

הרוכש	המוסד לעליה ב' בצרפת באמצעות מתווך צרפתי שביצע את הרכישה בשם רב החובל וייל.
מקום הרכישה	בחוף מילפרנס בין ניצה למרסיי
נתיב שייט לנמל ההכנה	ממילפרנס למרסיי ומשם לקורסיקה
גילוי בריטי בשלב זה	לא היה גילוי
צוות ההכנה	אנשי המוסד בלבד
ארגון הספינה להעפלה	הוכנו דרגשי עץ ל-156 איש. המטבח הותקן בצריף שנבנה על הסיפון. נבנו שני בתי שימוש. עבודות הבנייה הושלמו במפרץ קטן, שני מיל צפונית-מערבית לבנדול בצרפת. צוידה בסירת גומי ל-30 איש וסירת עץ קטנה.

צוות ומלואים

מפקד הספינה	שלום דוליצקי- פלי"ם
מלואים נוספים	יוסף שחר (טוסקה)
גדעונים	בנימין גפן, מרגה גורן.
מכשיר קשר	שני מקלטים ושני משדרים, גנרטור.
רב חובל	צרפתי
צוות	שמונה מלחים צרפתים

העלאת מעפילים

נמל / אזור ההעלאה	בנדול, דרום צרפת.
יחס השלטונות	הפעולה נעשתה בחשאי ללא שיתוף השלטונות.
מספר מעפילים	167
מוצא ושיוך תנועתי	44 איש מצפון אפריקה, יתרם מפולין ורומניה.
מחנה המעפילים	בנדול.
דרך הגעה לאזור ההעלאה	ברגל מהמחנה אל החוף.
ההעלאה	בסירות גומי מהחוף לספינה.

ההפלגה

תאריך ושעה	22 בנובמבר 1947. ביום ההפלגה מבסטיה, התקבלה הוראה להפליג למרסיי ולקבל שם דלק נוסף ממברייח, ובאותו לילה להגיע לחוף ליד בנדול כדי לקחת את המעפילים. הספינה הגיעה וקיבלה שלושה טון דלק נוספים. לאחר העמסת המעפילים באותו לילה, יצאה הספינה בחשאי ללא תקלות.
נתיב ההפלגה	מבנדול בדרום צרפת דרך החוף המערבי של קורסיקה, מעבר בוניפציו (Bonifacio) בין קורסיקה לסרדיניה, מצפון לסיציליה למיצר מסינה, כף גלן, האי צריגו, כף סידרוס (Sidheros) בצפון מזרח כרתים, דרומה לאלכסנדריה, פורט סעיד, עזה, חוף הרצליה.
אירועים בדרך	לאחר ההפלגה מבנדול, הודיעו לספינה לאסוף מעפילים מצפון אפריקה שהגיעו בספינה אחרת. ההעברה הייתה בלילה מול מפרץ דה פורט. הועברו 44 איש עם רופא ומלווה מספינה בשם 'החלוץ', שברחה ממדלינה בחוף אלג'יריה, לאחר שנתגלתה שם ע"י השלטונות. מנועיה היו מקולקלים.

עימות עם הבריטים

גילוי וליווי בריטי	בקרב פורט סעיד התקרבה משחתת בריטית. הבריטים שאלו ליעד ההפלגה, הגדעוני בני גפן אותת להם בפנס : אנו באים מאלכסנדריה ומפליגים לפורט סעיד. הספינה הניפה דגל תורכי. המשחתת המשיכה לעקוב כ- 40 דקות. ליד ריכוז הספינות הממתיונות למעבר בתעלת סואץ הצליחה הספינה להתחמק ולהסתתר מאחורי מכלית, והמשחתת הבריטית הסתלקה.
הכנות לעימות והוראות	הוחלט לנסות ולהתחמק עד כמה שאפשר ממגע עם הבריטים, ועל כן נעשו מספר פעולות להסוואה : מסלול השייט נקבע מכרתים לאלכסנדריה, ובערב לפורט סעיד. בלילה יש לשוט לעזה ובשעות היום לחזור לפורט סעיד בעזרת המפרשים. בלילה למחרת יש להגיע לנקודת ההורדה. ההוראות היו להתחזות לספינת משא או ספינת דיג. המעפילים הסתתרו בבטן הספינה. לקראת ההגעה לחופי הארץ, צבעו את הספינה באדום, הניפו דגל תורכי ושטו קרוב לחוף המצרי. הספינה אכן הפליגה בשעות היום לפורט סעיד ללא מנוע ובלילה חזרו לכיוון אלכסנדריה. ביום שלמחרת שוב שינו כיוון לפורט סעיד.
העימות ותוצאותיו	פרט לפגישה עם המשחתת לא היה עימות.
הורדה	לאחר שהמשחתת הסתלקה, שינתה הספינה כיוון לעזה, משם לנקודת ההורדה בחוף - מרדכי, אך נתקבלה הוראה לשנות את המקום לחוף תל - אביב, ליד שפך הירקון. סירות של אגודת הפועל הגיעו מהירקון כדי להוריד את האנשים, וב- 4 בדצמבר בשעה 04:00 לערך התבצעה ההורדה.

חילוץ מלווים

<p>הבריטים לא ידעו על הגעתה של הספינה ולא היו במקום. ניתנה הוראה למלווים להפליג עם הספינה חזרה לאירופה, אך רב החובל הצרפתי התנגד מכיוון שתכנן להכנס לנמל טריפולי בלבנון לצורך תדלוק ולא רצה בנוכחות חסרי אישורים ע"ג הספינה בעת הכניסה לנמל. בשעה שהמלווים שירדו לחוף ניסו לברר מה עליהם לעשות בנידון הסתיימה הורדת המעפילים ורב החובל הרים עוגן והסתלק. על פי דיווח בריטי, הצליחה הספינה להפליג חזרה מחופי הארץ והגיעה לנמל בסטיה בצרפת, שם הצהירה על ההפלגה למרסיי, אולם ב-6 בפברואר 1948 הגיעה לנמל גינואה.</p>	<p>החילוץ המלווים</p>
--	-----------------------

תוצאות

<p>לתל - אביב, שם פוזרו בבתים שונים.</p>	<p>לאן הגיעו המעפילים</p>
--	---------------------------

שונות

את ההודעה על החלטת האו"ם מכ"ט בנובמבר קיבלו באונייה במהלך ההפלגה.

לאחר הקמת המדינה חזרה ארצה הספינה, נושאת דגל צרפתי, כשעל סיפונה כ- 150 עולים. כאות כבוד לצרפת (כמדינה המארחת), נכנסה הספינה לנמל חיפה, כשדגל צרפת מונף בירכתיים ודגל ישראל מקדימה. רב החובל ננזף על כך ע"י הקונסול הצרפתי, מפני שבעת ההיא טרם הכירה צרפת במדינת ישראל.